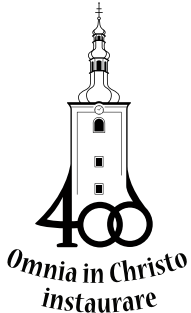

SPOLOK PRIATEĽOV TURZOVKY INFORMUJE

ROČNÍK XVII.

č.10 (199)

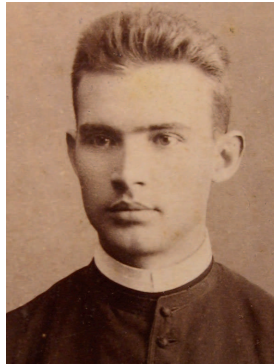
Pripravil: IVAN GAJDIČIAR st.

V sérii článkov k dejinám farnosti pri príležitosti jej okrúhleho výročia pokračujeme skromným medailónom farára Ignáca Diera ml. Jednak si pripomíname 150. výročie jeho narodenia a 75. výročie úmrtia a jednak mu dlhujeme opravu. Na pravú mieru totiž treba okrem niektorých faktografických údajov uviesť aj jeho podobizeň. V monografii obce Klokočov sa sice o ňom písalo a publikovaná bola i fotografia, ale problém bol v tom, že zverejnená fotografia patrila Ignácovi Dierovi st., ktorý v Turzovke nepôsobil a nemal nič dočinenia ani s výstavbou kostola v dnešnom Klokočove. Fotografiu neskôr prevzali aj iné publikácie a tak sa chyba šírila ďalej. Aj preto je tento priestor vhodným miestom na nápravu.

FARÁR IGNÁC DIERA ml. (1865 - 1940)

Ignác Diera sa narodil v Nemeckom (dnes Nitrianskom) Pravne 14. januára 1865 rodičom Jánovi a Rozálii, rodenej Šimovej. O deň neskôr bol pokrstený v miestnom farskom kostole. Teologické štúdiá absolvoval v Nitre, kde bol po ich skončení 3. júla 1888 vysvätený za kňaza. Ako novokňaz nastúpil ako kaplán do Drietomy, v roku 1894 pôsobil ako administrátor v Malej Hradnej i kaplán v Trenčianskej Turnej. Potom znova v Drietome a v Mojštine. V roku 1898 sa stal farárom v Hornej Porube a tu mohol naplno prejavovať svoje schopnosti. Za jeho pôsobenia bol postavený kostol, nová katolícka škola, v obci založil potravný a úverový spolok. Po vyhorení obce s veľkou obetavosťou napomáhal jej opätovnej výstavbe. V roku 1913 ukončil svoje 15-ročné pôsobenie na strednom Považí a dostal sa za farára na horné Kysuce do Turzovky. Prišiel a pôsobil tu vo veľmi ťažkom období prvej svetovej vojny.

V turzovskej farnosti vykonal za pomerne krátky čas veľa dobrého. Na farskom pozemku bola za jeho správy v roku 1916 vybudovaná veľká murovaná škola, ktorá mala byť pôvodne katolíckou. Pre ťažké finančné pomery farníkov a odopretie štátnych doplnkov k učiteľským platom bola odovzdaná do užívania štátu. Diera sa pričínal aj o presťahovanie niektorých Turzovských rodín do osady Violín pri Komárne za perspektívu lepšieho života. V lete 1917 v dôsledku veľkého sucha a prebiehajúcej vojny vypukol vo farnosti hlad, objednal pre svojich farníkov 30 vagónov kukurice a 12 vagónov slamy. No dodávky meškali a z toho, ako píše kronikár, vznikalo veľké pohoršenie. Kronikár situáciu opísal nasledovne: „vypukol taký hlad, že ľudia svoj statok zabíjajú a zasolené mäso požívajú.“ Aj počas tohto zložitého obdobia pozval do farnosti pátrov jezuitov, ktorí mali vo farnosti počas veľkonočných sviatkov 1917 sv. misie. V roku 1916 sa konala birmovka (nie 1917, ako sa uvádza v kronike i publikácii Farnosť Turzovka). Pôvodne mala byť už v roku 1915, ale kvôli vojnovým udalostiam itinerár birmoviek v roku 1915 biskup úplne zrušil. Až v roku 1916 v dňoch 8. a 9. mája vo farnosti pobirmoval 1345 birmovancov.

Naostatok ešte jedna príhoda, ktorá dokazuje, že Ignác Diera vedel v záujme získania duší prinášať aj veľké obety. Svojho času často upozorňoval svojho priateľa – úradníka na zhubné následky nemierneho užívania alkoholických nápojov. Na druhej strane však treba jedným dychom dodať, že Diera bol náruživým fajčiarom. A tak, keď sa raz rozprávali, vzájomne si tieto zlozvyky vyčítali. Diera sa priateľa opýtal: „A zanechal by si alkohol, ak ja úplne zanechám fajčenie?“ „Áno“ znela odpoveď. Podali si ruky, čím sľub potvrdili. Od tých čias sa farár viac nedotkol cigarety a jeho priateľ zas alkoholu.

Ignác Diera ml. ukončil svoju pozemskú púť vo Visolajoch 19. februára 1940 vo veku 75 rokov.

Mgr. DRAHOMÍR VELIČKA, PhD.

OBNOVUJE SA TRADÍCIA TURZOVSKÉHO KERMAŠA

Starší občania si dobre pamätajú, že až do päťdesiatych rokov minulého storočia sa v Turzovke okrem tradičných hodov (15. august - sviatok Nanebovzatia Panny Márie), konal v Turzovke aj tradičný kermaš (19. november - sviatok sv. Alžbety). Bol oslavou patrónky prvého kostola a aj keď bol neskôr postavený nový (terajší) kostol, zasvätený Nanebovzatej, tradícia pretrvala a hody aj kermaš sa organizovali popri sebe až do spomenutého obdobia. O Turzovčanoch je známe, že okrem vytvárania nových, radi sa vracajú aj k starým tradíciám. Tak sa zrodila aj myšlienka znova obnoviť tradíciu kermaša a dať tak príležitosť svojim občanom stretnúť sa v slávnostnej atmosfére a dobrej pohode tak, ako to robili ich predkovia. V tomto roku je na to výnimočná príležitosť - Turzovská farnosť slávi 400. výročie svojho založenia. Patrocínium prvého kostola bude sprítmnené viacerými podujatiami, medzi ktorými bude aj veľká výstava „Od Sv. Alžbety k Nanebovzatej“ v priestoroch Domu kultúry, venovaná práve tomuto výročiu.

Usporiadateľmi tohtoročného obnoveného kermaša sú RKC, Farnosť Turzovka, Mesto Turzovka, Kultúrne a spoločenské stredisko Turzovka a občianske združenia Spolok priateľov Turzovky a Terra Kisucensis. Bude sa konať v dňoch 22. - 22. novembra 2015. V budúcom čísle uverejníme spolu s pozvaním na kermaš aj jeho programový pláť.

BLAHOŽELÁME

V tomto mesiaci oslávia okrúhle a polokrúhle narodeniny členovia Spolku

PaedDr. MÁRIA
BLENDOVSKÁ
Čadca

Ing. TERÉZIA
FRUNOVÁ
Nové Zámky

HEDVIGA
PRACHŇAROVÁ
Čadca

MUDr. PAVOL
DLHOPOLČEK, PhD.
Banská Bystrica

RUDOLF MIKOVČÁK
Turzovka

Želáme im všetko najlepšie, najmä pevné zdravie a v ďalšom živote veľa šťastia, úspech a rodnú pohodu. Aj touto cestou im ďakujeme za všetko, čo v prospech Spolku doteraz vykonali.

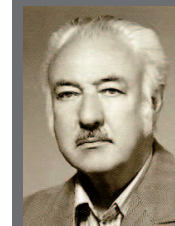
Kostol a fara na dobovej pohľadnici v čase príchodu I. Diera ml. do Turzovky

Napriek nepriaznivým okolnostiam Diera ihneď pochopil, že pastorácia v tak ľudnatej a rozsiahlej farnosti s jedným kostolom bude mimoriadne náročná. Ústredným motívom jeho pôsobenia v Turzovke sa stala príprava na rozdelenie farnosti a stavbu filiálneho kostola v Klíne. Úvahy o potrebe rozdelenia farnosti sa prvý raz objavili už na konci 18. storočia, no nikdy sa nezrealizovali. Pre túto myšlienku získal turzovský farár podporu aj u nitrianskeho biskupa Viliama Batáňiho. Podľa plánov sa nová fara mala nazývať Horná fara a jestvujúca farnosť Dolná fara. Na tento cieľ zložil farár Diera v roku 1916 biskupovi 150 000 korún (niektoré zdroje hovoria o sume 350 000, no v diecéznom obežníku sa spomína 150 000. Je možné, že v sume 350 000 sú zarátané aj jeho ďalšie príspevky na stavbu kostola a farskej budovy), ktorý vysoko ocenil jeho obetavosť a štedrosť. Podľa farskej kroniky v roku 1917 zložil turzovský farár v Nitre 260 000 korún na nový kostol a faru v Klíne. 2. júla 1918 boli položené základy nového kostola, ktoré posvätil kanonik a prepošť Valentin Púčovský. Stavba sa síce začala, ale netrvalo dlho a kvôli nepriaznivým vojnovým okolnostiam a hladu, musela

byť prerušená. Pokračovanie stavby mohlo pokračovať až začiatkom 20. rokov minulého storočia a celé dielo bolo dokončené na jeseň 1928, kedy boli kostol i fara posvätené. Hoci bol farár Diera niekedy začiatkom júna 1918 preložený do farnosti Košeča, neustále stredne podporoval začaté dielo. V tom istom roku dosiahol hodnosť pápežského komorníka s titulom monsignore. V roku 1922 odišiel zo zdravotných dôvodov na penziu, potom však ešte v roku 1929 dočasne spravoval farnosť v Opatovej nad Váhom a v rokoch 1931-1937 pôsobil vo Visolajoch. V roku 1926 prispel na kostol v Klíne sumou 12 000 korún a o rok neskôr ďalšími 110 000 korunami aj na vnútorné vybavenie kostola.

Okrem výstavby kostola a fary v Turzovke - Klíne však finančne podporoval aj iné diela. Napr. Slovenské noviny v roku 1918 priniesli správu, že novovymenovaný pápežský komorník a košecký farár daroval Trenčianskej stolici 100 000 korún na výstavbu sanatória pre pacientov trpiacich tuberkulózou, ďalších 10 000 venoval učiteľskému internátu v Trenčíne a na základinu pre chudobných žiakov 30 000 korún.

PRIPOMÍNAME SI

V pondelok 12. októbra uplynie 95 rokov od času, čo sa v Považskej Bystrici narodil člen nášho Spolku MUDr. ALEXANDER KLIKA, lekár, pôrodník, propagátor zdravotnej osvetby. Absolvoval Gymnázium v Trenčíne a LF v Bratislave, kde promoval v roku 1947. V Turzovke pôsobil od roku 1950, jeho zásluhou tu bolo v roku 1953 otvorené prvé lôžkové oddelenie pôrodnice na Kysuciach. Počas 14-rokov trvania turzovskej pôrodnice tu odrodilo 6 957 žien a narodilo sa 6 993 detí. Materská úmrtnosť bola nulová a detská úmrtnosť 6,8 %. Viedol celookresnú protialkoholickú ligu a trachomovú poradňu, pracoval v Červenom kríži, bol zakladateľom detských a prenatálnych poradní na Kysuciach, známa je aj jeho publikačná činnosť. Zomrel 12.2.2013 vo veku 92 rokov, pochovaný je vo svojom rodisku.